

Βρυξέλλες, 22 Νοεμβρίου 2019
(OR. en)

Διοργανικός φάκελος:
2018/0224(COD)

14298/1/19
REV 1

RECH 498	CODEC 1648
COMPET 752	MARE 27
IND 287	DIGIT 172
MI 799	EMPL 572
EDUC 457	CYBER 315
TELECOM 363	CLIMA 307
ENER 509	ESPACE 93
ENV 936	ATO 97
REGIO 211	RELEX 1070
AGRI 559	JAI 1218
TRANS 542	CSDP/PSDC 537
SAN 472	ECO 121
CADREFIN 377	

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (1ο Τμήμα)

Αποδέκτης: Συμβούλιο

αριθ. προηγ. εγγρ.: 14016/19

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 9865/18 RECH 272 COMPET 421 IND 153 MI 436 EDUC 245 TELECOM 170 ENER 224 ENV 413 REGIO 38 AGRI 271 TRANS 248 SAN 181 CADREFIN 79 CODEC 998 IA 189 + ADD 1-6

Θέμα: Δέσμη «Ορίζων Ευρώπη»: Πρόγραμμα-πλαίσιο έρευνας και καινοτομίας 2021-2027
-Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του

α) Αιτιολογικές σκέψεις

β) Παράρτημα IV (συνέργειες)

- Μερική γενική προσέγγιση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 7 Ιουνίου 2018 η Επιτροπή υπέβαλε, σύμφωνα με τα άρθρα 173, 182, 183 και 188 της ΣΛΕΕ, την πρότασή της για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαίσιου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζων Ευρώπη» και των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του (2021-2027).
2. Το Συμβούλιο κατέληξε σε μερική γενική προσέγγιση κατά τη σύνοδό του (Ανταγωνιστικότητας) στις 30 Νοεμβρίου 2018.¹
3. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διόρισε τον βουλευτή κ. Dan NICA (S&D) εισηγητή για το πρόγραμμα-πλαίσιο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε επί της έκθεσής του στις 12 Δεκεμβρίου 2018. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή εξέδωσε τη γνωμοδότησή της στις 17 Οκτωβρίου 2018², ενώ η Επιτροπή των Περιφερειών γνωμοδότησε κατά τη σύνοδο ολομέλειας στις 8-10 Οκτωβρίου³.
4. Μετά την έκτη και τελευταία συνεδρίαση τριμερούς διαλόγου στο πλαίσιο της προηγούμενης κοινοβουλευτικής περιόδου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η οποία πραγματοποιήθηκε στις 19 Μαρτίου 2019, η Προεδρία κατέληξε σε συναντίληψη με τους αντιπροσώπους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για τις περισσότερες διατάξεις της πρότασης. Στις 27 Μαρτίου 2019 η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων επιβεβαίωσε τη συναντίληψη. Στις 17 Απριλίου 2019 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ψήφισε σχετικά με το νομοθετικό ψήφισμα επί της πρότασης.
5. Οι αιτιολογικές σκέψεις πλην όσων περιλαμβάνονται στη συναντίληψη και το παράρτημα IV σχετικά με τις συνέργειες του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» με άλλα προγράμματα της ΕΕ δεν αποτελούν μέρος της εν λόγω συναντίληψης.
6. Ομοίως, επειδή ο «Ορίζων Ευρώπη» συνδέεται με το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), όλες οι διατάξεις με δημοσιονομικές επιπτώσεις έχουν τεθεί μεταξύ αγκυλών και δεν αποτελούν μέρος της συναντίληψης. Το ίδιο ισχύει και για τις διατάξεις σχετικά με τις τρίτες χώρες που συνδέονται με το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη», οι οποίες έχουν οριζόντιο χαρακτήρα.

¹ 15102/18 + ADD 1· Η ΟΥ δεν ήταν σε θέση να υποστηρίξει τη συγκεκριμένη μερική γενική προσέγγιση.

² 13758/18 (η γνωμοδότηση καλύπτει τόσο το πρόγραμμα-πλαίσιο όσο και το ειδικό πρόγραμμα).

³ 13759/18 (η γνωμοδότηση καλύπτει τόσο το πρόγραμμα-πλαίσιο όσο και το ειδικό πρόγραμμα).

II. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

7. Κατά τη διάρκεια της αυστριακής και της ρουμανικής Προεδρίας, η Ομάδα «Έρευνα» άρχισε τις συζητήσεις σχετικά με τις αιτιολογικές σκέψεις της πρότασης που δεν αποτελούσαν μέρος της συναντίληψης. Βάσει των συζητήσεων αυτών, η φινλανδική Προεδρία υπέβαλε κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας της 12ης Σεπτεμβρίου 2019 ένα πρώτο συμβιβαστικό κείμενο. Η Ομάδα εξέτασε στην πορεία τα συνεχώς επικαιροποιούμενα συμβιβαστικά κείμενα της Προεδρίας.
8. Επιπλέον, η φινλανδική Προεδρία υπέβαλε κατά τη συνεδρίαση της Ομάδας της 7ης Οκτωβρίου 2019 ένα πρώτο συμβιβαστικό κείμενο για το παράρτημα IV που αφορά τις συνέργειες του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» με άλλα προγράμματα. Η Ομάδα εξέτασε στην πορεία τα συνεχώς επικαιροποιούμενα συμβιβαστικά κείμενα της Προεδρίας.
9. Το κείμενο που παρουσιάζεται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος αναπαράγει το κείμενο του παραρτήματος του εγγράφου 14016/19, το οποίο συζητήθηκε στην Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 20 Νοεμβρίου 2019. Η ΕΜΑ συμφώνησε να προωθήσει το κείμενο άνευ τροποποιήσεων στο Συμβούλιο (Ανταγωνιστικότητας) της 29ης Νοεμβρίου 2019 προς έγκριση.
10. Η Προεδρία επιδιώκει γενική προσέγγιση για το συμβιβαστικό της κείμενο όσον αφορά τις αιτιολογικές σκέψεις και το παράρτημα IV. Όπως προαναφέρθηκε, υπάρχουν ακόμη διατάξεις εντός αγκυλών και σε άλλα σημεία του κειμένου. Ως εκ τούτου, η εν λόγω γενική προσέγγιση θα είναι μερική.
11. Σε περίπτωση που το Συμβούλιο, κατά τη σύνοδο (Ανταγωνιστικότητας) της 29ης Νοεμβρίου, καταλήξει σε μερική γενική προσέγγιση σχετικά με το πρόγραμμα Ευρατόμ, διαγράφονται οι αγκύλες στο παράρτημα IV παράγραφος 15 του παρακάτω κειμένου και το κείμενο σχετικά με τις συνέργειες με το πρόγραμμα Ευρατόμ θα αποτελέσει επίσης μέρος αυτής της μερικής γενικής προσέγγισης.
12. Η Ουγγαρία ανακοίνωσε ότι επιφυλάσσεται να λάβει θέση επί του συνόλου του κειμένου που παρατίθεται στο παράρτημα κατωτέρω, σύμφωνα με την γενική επιφύλαξη για την συναντίληψη του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

III. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

13. Το Συμβούλιο καλείται να εγκρίνει τη μερική γενική προσέγγιση ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος.

**ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΘΕΣΠΙΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ-ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ «ΟΡΙΖΩΝ ΕΥΡΩΠΗ» ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΚΑΙ
ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΤΟΥ**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV (ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,
Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 173
παράγραφος 3, το άρθρο 182 παράγραφος 1, το άρθρο 183 και το άρθρο 188 δεύτερο εδάφιο,
Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,
Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,
Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁴,
Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών⁵,
Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία⁶,

⁴ ΕΕ C [...] της [...], σ. [...].

⁵ ΕΕ C [...] της [...], σ. [...].

⁶ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ... (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στόχος της Ένωσης είναι να ενισχύσει την επιστημονική και τεχνολογική βάση της με την επίτευξη ενός ευρωπαϊκού χώρου έρευνας στον οποίο οι ερευνητές, οι επιστημονικές γνώσεις και η τεχνολογία κυκλοφορούν ελεύθερα και με προώθηση της ανταγωνιστικότητάς της, συμπεριλαμβανομένης της ανταγωνιστικότητας της βιομηχανίας της, και, παράλληλα, να προωθήσει όλες τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας για την υλοποίηση των στρατηγικών προτεραιοτήτων της Ένωσης, οι οποίες αποσκοπούν μακροπρόθεσμα στην προαγωγή της ειρήνης, των αξιών της Ένωσης και της ευημερίας των λαών της.
- (2) Για την επίτευξη επιστημονικού, τεχνολογικού, οικονομικού, περιβαλλοντικού και κοινωνικού αντικτύπου κατά την επιδίωξη του γενικού αυτού στόχου και για τη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας της Ένωσης στις επενδύσεις της στον τομέα της E&K, η Ένωση θα πρέπει να επενδύσει στην έρευνα και την καινοτομία αριστείας μέσω του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για την περίοδο 2021-2027 (εφεξής το «πρόγραμμα») με σκοπό τη στήριξη της δημιουργίας, της καλύτερης διάδοσης και μεταφοράς άριστων γνώσεων και τεχνολογιών υψηλής ποιότητας στην Ένωση, την προσέλκυση ταλέντων σε όλα τα επίπεδα και τη συμβολή στην πλήρη συμμετοχή της δεξαμενής ταλέντων της Ένωσης, τη διευκόλυνση των συνεργατικών δεσμών και την ενίσχυση του αντικτύπου της έρευνας και της καινοτομίας στην ανάπτυξη, τη στήριξη και την εφαρμογή των πολιτικών της Ένωσης και την υποστήριξη και ενίσχυση της αξιοποίησης και της ανάπτυξης καινοτόμων και βιώσιμων λύσεων στην οικονομία της Ένωσης, ιδίως στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και την κοινωνία, για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένης της κλιματικής αλλαγής και των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης και της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και την προώθηση της ελκυστικότητας της Ένωσης στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (E&K). Το πρόγραμμα θα πρέπει να προωθήσει όλες τις μορφές καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της ρηξικέλευθης καινοτομίας, καθώς και τη διείσδυση καινοτόμων λύσεων στην αγορά και να βελτιστοποιήσει την υλοποίηση τέτοιων επενδύσεων για μεγαλύτερο αντίκτυπο στο πλαίσιο του ενισχυμένου Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.
- (2α) Το πρόγραμμα θα πρέπει να συνεισφέρει στην αύξηση των δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων στην E&K στα κράτη μέλη, ώστε να συμβάλει με τον τρόπο αυτό στην επίτευξη συνολικών επενδύσεων στην έρευνα και την ανάπτυξη που θα αντιστοιχούν στο 3% τουλάχιστον του ΑΕγχΠ της Ένωσης. Η επίτευξη του στόχου θα απαιτήσει από τα κράτη μέλη και από τον ιδιωτικό τομέα να συμπληρώσουν το πρόγραμμα με τις δικές τους ενισχυμένες επενδυτικές δράσεις στον τομέα της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας.⁷

⁷ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (3) Για να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων πολιτικής της Ένωσης, οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος θα πρέπει, κατά περίπτωση, να επωφελούνται και να εμπνέονται από κανονιστικές ρυθμίσεις που ευνοούν την καινοτομία, σύμφωνα με την αρχή της καινοτομίας^{8,9}, με στόχο τη στήριξη ταχύτερου και εντατικότερου μετασχηματισμού των σημαντικών γνώσεων της Ένωσης σε καινοτομίες.
- (4) Οι γενικές αρχές της ανοικτής επιστήμης, της ανοικτής καινοτομίας και του ανοίγματος στον κόσμο θα πρέπει να αποτελούν, όσο το δυνατό ευρύτερα, αναπόσπαστο μέρος της υλοποίησης ολόκληρου του προγράμματος. Οι αρχές αυτές θα πρέπει να διασφαλίζουν την αριστεία και τον αντίκτυπο των επενδύσεων της Ένωσης στην έρευνα και την καινοτομία.
- (5) Η ανοικτή επιστήμη, συμπεριλαμβανομένης της ανοικτής πρόσβασης σε επιστημονικές εκδόσεις και ερευνητικά δεδομένα καθώς και της βέλτιστης διάδοσης και αξιοποίησης της γνώσης, έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει την ποιότητα, τον αντίκτυπο και τα οφέλη της επιστήμης και να επιταχύνει την επέκταση των γνώσεων, καθιστώντας τις περισσότερο αξιόπιστες, αποδοτικές, ακριβείς, εύληπτες από την κοινωνία και ανταποκρινόμενες στις κοινωνικές προκλήσεις. Θα πρέπει να θεσπιστούν διατάξεις που θα διασφαλίζουν ότι οι δικαιούχοι παρέχουν ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικές δημοσιεύσεις αξιολογημένες από ομοτίμους. Ομοίως, θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι οι δικαιούχοι θα παρέχουν ανοικτή πρόσβαση σε ερευνητικά δεδομένα σύμφωνα με την αρχή «ανοικτή στο μέτρο του δυνατού, κλειστή στο μέτρο του αναγκαίου» και επιτρέποντας εξαιρέσεις για βάσιμους λόγους που σχετίζονται με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων και τα συμφέροντα ασφάλειας καθώς και με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, την παγκόσμια οικονομική ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και άλλα νόμιμα συμφέροντα. Θα πρέπει ειδικότερα να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην υπεύθυνη διαχείριση των ερευνητικών δεδομένων, τα οποία θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις αρχές FAIR, δηλαδή την «ευρεσιμότητα», την «προσβασιμότητα», τη «διαλειτουργικότητα» και τη «δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης», κυρίως μέσω της ενσωμάτωσης των σχεδίων διαχείρισης δεδομένων. Κατά περίπτωση, οι δικαιούχοι θα πρέπει να αξιοποιούν τις δυνατότητες που προσφέρονται από το ευρωπαϊκό νέφος ανοικτής επιστήμης και να συμμορφώνονται περαιτέρω με τις αρχές και πρακτικές της ανοικτής επιστήμης.

⁸ Εργαλειοθήκη για την καλή νομοθέτηση - Έρευνα και καινοτομία, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/better-regulation-toolbox-21_en_0.pdf

⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής της 15ης Μαΐου 2018 με τίτλο «Ένα ανανεωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την έρευνα και την καινοτομία - Η ευκαιρία της Ευρώπης να διαμορφώσει το μέλλον της» (COM (2018) 306).

- (6) Η σύλληψη και ο σχεδιασμός του προγράμματος θα πρέπει να ανταποκρίνεται στην ανάγκη δημιουργίας κρίσιμης μάζας υποστηριζόμενων δραστηριοτήτων σε ολόκληρη την ΕΕ και με την αξιοποίηση της διεθνούς συνεργασίας, σύμφωνα με την Ατζέντα του 2030 και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (ΣΒΑ). Η υλοποίηση του προγράμματος θα πρέπει να ενισχύσει την επιδίωξη αυτών των στόχων και τη δέσμευση της ΕΕ και των κρατών μελών της να εφαρμόσουν την Ατζέντα του 2030 και να επιτύχουν βιώσιμη ανάπτυξη στις τρεις διαστάσεις της –οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική– με συνεκτικό και ολοκληρωμένο τρόπο.
- (7) Οι δραστηριότητες που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα θα πρέπει να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων και των προτεραιοτήτων της Ένωσης, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της προόδου ως προς αυτούς τους στόχους και τις προτεραιότητες, καθώς και την κατάρτιση αναθεωρημένων ή νέων προτεραιοτήτων.
- (7α) Το πρόγραμμα εξασφαλίζει τη διαφάνεια και λογοδοσία της δημόσιας χρηματοδότησης σε έργα έρευνας και καινοτομίας και ως εκ τούτου προασπίζει το δημόσιο συμφέρον.
- (7β) Το πρόγραμμα θα πρέπει να υποστηρίζει τις δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας στον τομέα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών. Αυτό συνεπάγεται την προώθηση της επιστημονικής γνώσης σε αυτό τον τομέα, αλλά και την αξιοποίηση των γνώσεων και της προόδου από τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες για την αύξηση του οικονομικού και κοινωνικού αντικτύπου του προγράμματος. Στο πλαίσιο των παγκόσμιων προκλήσεων και της ευρωπαϊκής βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας, οι κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες θα είναι πλήρως ενσωματωμένες σε όλα τα συνεργατικά σχήματα. Πέρα από την προώθηση των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών στα έργα, η ενσωμάτωση των κοινωνικών και των ανθρωπιστικών επιστημών θα πρέπει επίσης να υποστηρίζεται μέσω της ένταξης, όποτε κρίνεται σκόπιμο, στις επιτροπές εμπειρογνομόνων και τις ομάδες αξιολόγησης ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων από τους τομείς των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών, καθώς και μέσω της έγκαιρης παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων για τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες στις χρηματοδοτούμενες ερευνητικές δράσεις. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του προγράμματος θα παρακολουθείται το επίπεδο ενσωμάτωσης των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών.

- (8) Το πρόγραμμα θα πρέπει να διατηρεί μια ισορροπημένη προσέγγιση μεταξύ της έρευνας και της καινοτομίας καθώς και μεταξύ των χρηματοδοτήσεων από τη βάση προς την κορυφή (κατευθυνόμενων από φορείς έρευνας ή καινοτομίας) και των χρηματοδοτήσεων από την κορυφή προς τη βάση (καθοριζόμενων βάσει στρατηγικών προτεραιοτήτων), ανάλογα με τη φύση των κοινοτήτων έρευνας και καινοτομίας που συμμετέχουν, τον τύπο και τον σκοπό των δραστηριοτήτων που υλοποιούνται και τα αποτελέσματα που επιδιώκονται. Το μείγμα αυτών των παραγόντων θα πρέπει να καθορίζει την επιλογή της προσέγγισης για τα αντίστοιχα μέρη του προγράμματος, τα οποία συμβάλλουν συνολικά στον γενικό και τους ειδικούς στόχους του προγράμματος.
- (8α) Το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει όλα τα στάδια της έρευνας και της καινοτομίας, ιδίως στο πλαίσιο συνεργατικών έργων καθώς και σε αποστολές και συμπράξεις, ανάλογα με την περίπτωση. Η βασική έρευνα αποτελεί κεφαλαιώδες στοιχείο και σημαντική προϋπόθεση για την αύξηση της ικανότητας της Ένωσης να προσελκύει τους καλύτερους επιστήμονες προκειμένου να καταστεί παγκόσμιος κόμβος αριστείας. Θα πρέπει να εξασφαλίζεται η ισορροπία μεταξύ βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας. Σε συνδυασμό με την καινοτομία, με τον τρόπο αυτό θα στηριχθεί η οικονομική ανταγωνιστικότητα, η ανάπτυξη και η απασχόληση στην Ένωση.
- (8β) Τα στοιχεία δείχνουν ότι η υιοθέτηση της πολυμορφίας –καθ’ όλες τις έννοιες– είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη καλής επιστήμης, καθώς η επιστήμη επωφελείται από την πολυμορφία. Η πολυμορφία και η συμμετοχικότητα συμβάλλουν στην αριστεία στη συνεργατική έρευνα και καινοτομία: η συνεργασία σε όλους τους κλάδους, τους τομείς και σε ολόκληρο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας για τη βελτίωση της έρευνας και την υποβολή προτάσεων έργων υψηλότερης ποιότητας μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερα ποσοστά κοινωνικής αποδοχής και να ενισχύσει τα οφέλη της καινοτομίας, δίνοντας ώθηση στην Ευρώπη.¹⁰
- (8γ) Η ταχεία διαδικασία στην έρευνα και την καινοτομία μπορεί να εφαρμοστεί για να επιτραπεί η ταχύτερη, από τη βάση προς την κορυφή, πρόσβαση σε κονδύλια για μικρές συνεργατικές κοινοπραξίες που καλύπτουν δράσεις από τη βασική έρευνα έως την εφαρμογή στην αγορά.
- (8δ) Για να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», θα πρέπει να ληφθούν ιδιαίτερος υπόψη πολυεπιστημονικές, διεπιστημονικές και υπερτομεακές προσεγγίσεις.
- (8ε) Με γνώμονα την επίτευξη των στόχων του παρόντος προγράμματος και με σεβασμό προς την αρχή της αριστείας, το πρόγραμμα θα πρέπει να επιδιώκει να ενισχύσει, μεταξύ άλλων, τους δεσμούς συνεργασίας στην Ευρώπη και με τον τρόπο αυτό να συμβάλει στη μείωση του χάσματος στον τομέα της E&K.¹¹

¹⁰ Συμφωνήθηκε στη ΜΓΠ.

¹¹ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (8στ) Οι πρωτοβουλίες αριστείας θα πρέπει να αποσκοπούν στην ενίσχυση της αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας στις επιλέξιμες χώρες, λόγω χάρη με την υποστήριξη της κατάρτισης για τη βελτίωση των δεξιοτήτων διαχείρισης της E&K, την απονομή βραβείων, την ενίσχυση των οικοσυστημάτων καινοτομίας, καθώς και τη δημιουργία δικτύων E&K, μεταξύ άλλων βάσει ερευνητικών υποδομών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ. Οι αιτούντες πρέπει να καταδεικνύουν σαφώς ότι τα έργα συνδέονται με εθνικές ή/και περιφερειακές στρατηγικές E&K ώστε να είναι σε θέση να αιτηθούν κονδύλια στο πλαίσιο του σκέλους «Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας» του μέρους «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας» του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».¹²
- (9) Οι δραστηριότητες έρευνας που διεξάγονται στο πλαίσιο του πυλώνα «Επιστήμη αριστείας» θα πρέπει να καθορίζονται σύμφωνα με τις ανάγκες και τις συγκυρίες της επιστήμης και να προωθούν την επιστημονική αριστεία. Η θεματολογία της έρευνας θα πρέπει να καθορίζεται σε στενή συνεργασία με την επιστημονική κοινότητα και να περιλαμβάνει την έμφαση στην προσέλκυση νέων ταλέντων E&K και ερευνητών αρχικού σταδίου, με παράλληλη ενίσχυση του ΕΧΕ, αποτροπή της διαρροής εγκεφάλων και προώθηση της κυκλοφορίας των εγκεφάλων.
- [(9α) Το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει την Ένωση και τα κράτη μέλη της ώστε να λαμβάνεται υπόψη η πραγματικότητα του πολύ έντονου διεθνούς ανταγωνισμού για την προσέλκυση των καλύτερων εγκεφάλων και δεξιοτήτων.]
- (10) Ο πυλώνας «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα» θα πρέπει να συγκροτηθεί σε ομάδες δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας, με στόχο τη μεγιστοποίηση της ενσωμάτωσης στους αντίστοιχους θεματικούς τομείς, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα υψηλά και σταθερά επίπεδα αριστείας και αντικτύπου σε σχέση με τους πόρους που δαπανώνται. Θα ενθαρρύνει δε τη διεπιστημονική, διατομεακή, διαπολιτική και διασυνοριακή συνεργασία, με στόχο την επίτευξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης σύμφωνα με τις αρχές της Ατζέντας του 2030 και της συμφωνίας των Παρισίων, καθώς επίσης της ανταγωνιστικότητας των βιομηχανιών της Ένωσης σε αυτό το πλαίσιο. Η οργάνωση πρωτοβουλιών μεγάλης φιλοδοξίας και ευρείας κλίμακας με τη μορφή αποστολών έρευνας και καινοτομίας θα επιτρέψουν στο πρόγραμμα να επιτύχει ένα μετασχηματιστικό και συστημικό αντίκτυπο για την κοινωνία προς υποστήριξη των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης, μεταξύ άλλων μέσω της διεθνούς συνεργασίας και της επιστημονικής διπλωματίας.

¹² Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (11) Η πλήρης και έγκαιρη συμμετοχή της βιομηχανίας στο πρόγραμμα –σε όλες τις κατηγορίες, από τον μεμονωμένο επιχειρηματία και τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις έως τις επιχειρήσεις μεγάλης κλίμακας– θα πρέπει να αποτελεί έναν από τους βασικούς διαύλους μέσω των οποίων θα υλοποιούνται οι στόχοι του προγράμματος, ιδιαίτερα για τη δημιουργία βιώσιμης απασχόλησης και ανάπτυξης. Η εν λόγω συμμετοχή της βιομηχανίας στις δράσεις θα πρέπει να στηρίζεται σε επίπεδα τουλάχιστον αντίστοιχα του προηγούμενου προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων 2020» που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³ («Ορίζων 2020»).
- (11α) Οι δράσεις του προγράμματος θα πρέπει να παρέχουν σημαντικές συνεισφορές για την αξιοποίηση του δυναμικού των στρατηγικών τομέων της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων των βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής που αντανάκλουν τους στόχους της στρατηγικής για τη βιομηχανική πολιτική της ΕΕ¹⁴.
- (11β) Οι διαβουλεύσεις με πλειάδα ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένης της κοινωνίας των πολιτών και της βιομηχανίας, αναμένεται να συμβάλουν στις προοπτικές και τις προτεραιότητες που καθορίζονται μέσω της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού. Ως αποτέλεσμα τους αναμένεται να είναι περιοδικά στρατηγικά σχέδια Ε&Κ που εγκρίνονται μέσω εκτελεστικών πράξεων για την προετοιμασία του περιεχομένου των προγραμμάτων εργασίας.
- (11γ) Για κάθε συγκεκριμένη δράση που πρόκειται να χρηματοδοτηθεί από το πρόγραμμα εργασίας, θα πρέπει να συνεκτιμώνται τα αποτελέσματα συγκεκριμένων προγενέστερων έργων και η κατάσταση της επιστήμης, της τεχνολογίας και της καινοτομίας σε εθνικό, ενωσιακό και διεθνές επίπεδο, καθώς και οι συναφείς εξελίξεις ως προς την πολιτική, την αγορά και την κοινωνία.¹⁵

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων 2020» για την έρευνα και την καινοτομία (2014-2020) και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1982/2006/ΕΚ (ΕΕ L 347, 20.12.2013, σ. 104).

¹⁴

¹⁵ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (12) Είναι σημαντικό να υποστηριχθεί η ενωσιακή βιομηχανία ώστε να διατηρήσει ή να αναλάβει ηγετικό ρόλο σε παγκόσμιο επίπεδο στους τομείς της καινοτομίας, της ψηφιοποίησης και της κλιματικής ουδετερότητας, κυρίως μέσω επενδύσεων σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής που θα στηρίζουν τις επιχειρήσεις του μέλλοντος. Οι δράσεις του προγράμματος θα πρέπει να αντιμετωπίζουν ελλείψεις της αγοράς ή ανεπαρκείς επενδύσεις, να προωθούν τις επενδύσεις κατά τρόπο αναλογικό και διαφανή, χωρίς να επικαλύπτεται ή να παραγκωνίζεται η ιδιωτική χρηματοδότηση, και θα πρέπει να αποφέρουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία και δημόσια απόδοση των επενδύσεων. Με αυτό τον τρόπο, θα διασφαλιστεί η συνέπεια μεταξύ των δράσεων του προγράμματος και των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, χωρίς αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά.
- (13) Το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίζει την έρευνα και την καινοτομία με ενιαίο τρόπο, τηρώντας όλες τις σχετικές διατάξεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Η έννοια της έρευνας, συμπεριλαμβανομένης της πειραματικής ανάπτυξης, θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το εγχειρίδιο Frascati του ΟΟΣΑ, ενώ η έννοια της καινοτομίας θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το εγχειρίδιο του Όσλο του ΟΟΣΑ και της Eurostat και να καλύπτει ευρύ φάσμα καινοτομιών, όπως, για παράδειγμα, η κοινωνική καινοτομία. Όπως στο προηγούμενο πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων 2020», θα πρέπει να συνεχίσουν να λαμβάνονται υπόψη οι ορισμοί του ΟΟΣΑ για το επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας κατά την ταξινόμηση των δραστηριοτήτων τεχνολογικής έρευνας, ανάπτυξης προϊόντων και επίδειξης, όπως και στον ορισμό των τύπων δράσης που διατίθενται στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων. Δεν θα πρέπει να χορηγούνται επιχορηγήσεις σε δράσεις των οποίων οι δραστηριότητες υπερβαίνουν το επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας 8. Το πρόγραμμα εργασίας για δεδομένη πρόσκληση του πυλώνα «Παγκόσμιες προκλήσεις και ευρωπαϊκή βιομηχανική ανταγωνιστικότητα» θα μπορούσε ενδεχομένως να προβλέπει επιχορηγήσεις για επικύρωση προϊόντων και εμπορική αναπαραγωγή μεγάλης κλίμακας.
- (13α) Με την επιφύλαξη των συνολικών διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ, το «Ορίζων Ευρώπη» θα συμβάλει στους στόχους για το διάστημα σε επίπεδο δαπανών τουλάχιστον ανάλογο με αυτό του προηγούμενου προγράμματος-πλαισίου «Ορίζων 2020», που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.¹⁶

¹⁶ Συμφωνήθηκε στη ΜΓΠ.

- (14) Στην ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων 2020» (COM(2018) 2 final) και στο ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αξιολόγηση της υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζων 2020» με γνώμονα την ενδιάμεση αξιολόγησή της και την πρόταση για το ένατο πρόγραμμα πλαίσιο (2016/2147(INI)) καθώς και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου με τίτλο «Από την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος 'Ορίζοντας 2020' προς το ένατο πρόγραμμα-πλαίσιο», παρέχεται δέσμη συστάσεων για το παρόν πρόγραμμα, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων συμμετοχής και διάδοσης, με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από το προηγούμενο πρόγραμμα, καθώς και παρατηρήσεις από τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα ενδιαφερόμενα μέρη. Οι εν λόγω συστάσεις περιλαμβάνουν πρόταση μέτρων για την προώθηση της κυκλοφορίας των εγκεφάλων και τη διευκόλυνση του ανοίγματος των δικτύων Ε&Κ για την πραγματοποίηση πιο φιλόδοξων επενδύσεων με σκοπό την επίτευξη κρίσιμης μάζας και τη μεγιστοποίηση του αντικτύπου· υποστήριξη της ρηξικέλευθης καινοτομίας· κατά προτεραιότητα ιεράρχηση των ενωσιακών επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία (Ε&Κ) σε τομείς με υψηλή προστιθέμενη αξία, κυρίως μέσω του προσανατολισμού στις αποστολές, της πλήρους, συνειδητής και έγκαιρης συμμετοχής των πολιτών και της ευρείας επικοινωνίας· εξορθολογισμό του χρηματοδοτικού περιβάλλοντος της Ένωσης προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως το δυναμικό Ε&Κ της Ένωσης, μεταξύ άλλων με την απλούστευση του εύρους πρωτοβουλιών σύμπραξης και συστημάτων συγχρηματοδότησης· ανάπτυξη περισσότερων και συγκεκριμένων συνεργειών μεταξύ των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης, ιδίως μέσω της υπέρβασης των μη συμπληρωματικών λογικών παρέμβασης και της πολυπλοκότητας των διαφόρων χρηματοδοτικών μέσων, καθώς και με στόχο τη συμβολή στην κινητοποίηση των ανεκμετάλλευστων δυνατοτήτων Ε&Κ ανά την Ένωση· ενίσχυση της διεθνούς συνεργασίας και περαιτέρω άνοιγμα στη συμμετοχή τρίτων χωρών και συνέχιση της απλούστευσης με βάση την εμπειρία από την υλοποίηση του προγράμματος «Ορίζων 2020».
- (15) Το πρόγραμμα θα πρέπει να επιδιώκει συνέργειες με άλλα προγράμματα της Ένωσης, από τον σχεδιασμό και τον στρατηγικό προγραμματισμό έως την επιλογή έργων, τη διαχείριση, την επικοινωνία, τη διάδοση και την εκμετάλλευση αποτελεσμάτων, την παρακολούθηση, τους ελέγχους και τη διακυβέρνηση. Σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων Ε&Κ, οι συνέργειες θα πρέπει να επιτρέπουν όσο το δυνατόν περισσότερο την εναρμόνιση των κανόνων επιλεξιμότητας των δαπανών. Με στόχο την αποφυγή αλληλεπικαλύψεων και επαναλήψεων και την αύξηση της κινητοποίησης ενωσιακής χρηματοδότησης, επιτρέπεται η μεταφορά δραστηριοτήτων από άλλα ενωσιακά προγράμματα σε δραστηριότητες του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη». Στις περιπτώσεις αυτές, οι χρηματοδοτήσεις αυτές θα τηρούν τους κανόνες του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη».

- (16) Για να έχει η χρηματοδότηση της Ένωσης τον μεγαλύτερο δυνατό αντίκτυπο και την αποτελεσματικότερη δυνατή συμβολή στους στόχους πολιτικής της Ένωσης, η Ένωση θα πρέπει, όταν κρίνεται σκόπιμο, να συνάπτει ευρωπαϊκές συμπράξεις με εταίρους του ιδιωτικού ή/και του δημόσιου τομέα. Στους εταίρους αυτούς περιλαμβάνονται η βιομηχανία, πανεπιστήμια, ερευνητικοί οργανισμοί, φορείς επιφορτισμένοι με την παροχή δημόσιας υπηρεσίας σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές επίπεδο και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, όπως ιδρύματα και ΜΚΟ που υποστηρίζουν ή/και διεξάγουν δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας, υπό την προϋπόθεση ότι τα προσδοκώμενα αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν πιο αποτελεσματικά μέσω σύμπραξης απ' ό,τι μόνο από την Ένωση.
- (17) Το πρόγραμμα θα πρέπει να ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ ευρωπαϊκών συμπράξεων και εταιρών του ιδιωτικού ή/και του δημόσιου τομέα σε διεθνές επίπεδο, μεταξύ άλλων με τη συγχώνευση προγραμμάτων έρευνας και καινοτομίας και διασυννοριακών επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία που αποφέρουν αμοιβαία οφέλη για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, μεριμνώντας παράλληλα ώστε η Ένωση να μπορεί να προασπίζει τα συμφέροντά της σε στρατηγικούς τομείς.¹⁷
- (17α) Έχει αποδειχθεί ότι οι «εμβληματικές μελλοντικές και αναδυόμενες τεχνολογίες (MAT)» αποτελούν ένα αποτελεσματικό και αποδοτικό μέσο, καθώς παρέχουν οφέλη στην κοινωνία μέσω μιας κοινής, συντονισμένης προσπάθειας από μέρους της Ένωσης και των κρατών μελών της. Δραστηριότητες που διενεργούνται στο πλαίσιο των εμβληματικών MAT «Γραφένιο», «Ανθρώπινος εγκέφαλος» και «Κβαντικές τεχνολογίες», οι οποίες υποστηρίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020», θα συνεχίσουν να υποστηρίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» μέσω προσκλήσεων υποβολής προτάσεων, οι οποίες περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα εργασίας. Προπαρασκευαστικές ενέργειες που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του μέρους του προγράμματος «Ορίζων 2020» για τις εμβληματικές MAT θα συμβάλουν στη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και στη διαμόρφωση των εργασιών που αφορούν τις αποστολές, τις συγχρηματοδοτούμενες συμπράξεις/συμπράξεις κοινού προγραμματισμού και τις τακτικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.¹⁸
- (18) Το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ) θα πρέπει να συνεχίσει να παρέχει στις πολιτικές της Ένωσης ανεξάρτητα επιστημονικά στοιχεία με βάση τις ανάγκες των πελατών και τεχνική υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου πολιτικής. Οι άμεσες δράσεις του ΚΚΕρ θα πρέπει να υλοποιούνται με ευελιξία, αποτελεσματικότητα και διαφάνεια, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των πολιτικών της Ένωσης και τις σχετικές ανάγκες των χρηστών του ΚΚΕρ, διασφαλίζοντας παράλληλα την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Το ΚΚΕρ θα πρέπει να αποδίδει πρόσθετους πόρους.

¹⁷ Βλ. π.χ. την πρόταση κανονισμού της Επιτροπής για τη θέσπιση πλαισίου για τον έλεγχο των άμεσων ξένων επενδύσεων στην ΕΕ (COM (2017)487).

¹⁸ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (19) Ο πυλώνας «Καινοτόμος Ευρώπη» θα πρέπει να θεσπίσει σειρά μέτρων με στόχο την παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης στις ανάγκες των επιχειρηματιών και της επιχειρηματικότητας με στόχο την υλοποίηση και την επιτάχυνση ρηξικέλευθων καινοτομιών για ταχεία ανάπτυξη της αγοράς. Θα πρέπει να παρέχει «υπηρεσία μίας στάσης» για την προσέλκυση και τη στήριξη όλων των τύπων φορέων καινοτομίας και καινοτόμων εταιρειών, όπως οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών επιχειρήσεων και, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, των μικρών επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης, με δυνατότητα επέκτασης σε διεθνές επίπεδο και σε επίπεδο Ένωσης και να προσφέρει γρήγορες, ευέλικτες επιχορηγήσεις και συνεπενδύσεις, μεταξύ άλλων και με ιδιώτες επενδυτές. Στην επίτευξη αυτών των στόχων αναμένεται ότι θα συμβάλει η δημιουργία Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ). Ο εν λόγω πυλώνας θα πρέπει επίσης να υποστηρίξει το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας (ΕΙΚΤ) και τα ευρωπαϊκά οικοσυστήματα καινοτομίας εν γένει, κυρίως μέσω συμπράξεων συγχρηματοδότησης με εθνικούς και περιφερειακούς φορείς στήριξης της καινοτομίας.
- (19α) Κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού και ιδίως για τις δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο του ΕΣΚ, ως «νεοφυής επιχείρηση» νοείται μια μικρή και μεσαία επιχείρηση σε πρώιμο στάδιο του κύκλου ζωής της (συμπεριλαμβανομένων των πανεπιστημιακών τεχνοβλαστών), η οποία ασχολείται με καινοτόμες λύσεις και εφαρμόζει ένα κλιμακούμενο επιχειρηματικό μοντέλο, είναι δε αυτόνομη κατά την έννοια του άρθρου 3 του παραρτήματος της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής¹⁹ και ως «εταιρεία μεσαίας κεφαλαιοποίησης» νοείται μια εταιρεία που δεν υπάγεται στον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής και διαθέτει μεταξύ 250 και 3 000 απασχολούμενων, όταν ο αριθμός απασχολούμενων υπολογίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4, 5 και 6 του τίτλου Ι του παραρτήματος της εν λόγω σύστασης· μικρή επιχείρηση μεσαίας κεφαλαιοποίησης είναι μια επιχείρηση μεσαίας κεφαλαιοποίησης η οποία διαθέτει έως 499 απασχολούμενους.
- (20) Οι στόχοι πολιτικής του παρόντος προγράμματος θα καλυφθούν επίσης μέσω χρηματοδοτικών μέσων και της εγγύησης από τον προϋπολογισμό του ταμείου InvestEU, ιδίως της έρευνας, της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης, καθώς και μέσω των σκελών πολιτικής για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

¹⁹ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (21) Το ΕΣΚ, μαζί με άλλα μέρη του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», θα πρέπει να δίνει ώθηση σε όλες τις μορφές καινοτομίας, από την επαυξητική καινοτομία έως τη ρηζικέλευθη και ανατρεπτική καινοτομία, με στόχο ιδίως την καινοτομία που δημιουργεί αγορές. Το ΕΣΚ, αξιοποιώντας τα μέσα του –Pathfinder και Accelerator– θα πρέπει να επιδιώκει τον εντοπισμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση κάθε είδους καινοτομιών υψηλού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των επαυξητικών καινοτομιών, εστιάζοντας κυρίως σε ρηζικέλευθες, ανατρεπτικές και υπερπροηγμένες καινοτομίες που έχουν τη δυναμική να καταστούν καινοτομίες που δημιουργούν αγορές. Μέσω της συνεκτικής και εξορθολογισμένης στήριξης, το ΕΣΚ αναμένεται ότι θα συμβάλει στην αντιμετώπιση του κενού που παρατηρείται σήμερα όσον αφορά τη δημόσια στήριξη και τις ιδιωτικές επενδύσεις για ρηζικέλευθες καινοτομίες. Τα μέσα του ΕΣΚ απαιτούν πρόβλεψη ειδικών νομικών και διαχειριστικών χαρακτηριστικών που θα αντικατοπτρίζουν τους στόχους του, και ιδίως τις δραστηριότητες διείσδυσης στην αγορά.²⁰
- (22) Το μέσο Accelerator του ΕΣΚ προσδοκείται ότι θα αποκαταστήσει τη νεκρή ζώνη μεταξύ της έρευνας, της φάσης πριν από τη μαζική διάθεση στην αγορά και της επέκτασης των εταιρειών. Το Accelerator θα παρέχει στήριξη σε δραστηριότητες υψηλού δυναμικού που παρουσιάζουν κινδύνους στους τομείς της τεχνολογίας/της επιστήμης, της χρηματοδότησης, της διαχείρισης ή/και της αγοράς που δεν έχουν ακόμη θεωρηθεί ότι πληρούν τις προϋποθέσεις τραπεζικής χρηματοδότησης και, ως εκ τούτου, δεν μπορούν να μοχλεύσουν σημαντικές επενδύσεις από την αγορά, συμπληρώνοντας, ως εκ τούτου, το πρόγραμμα InvestEU που θεσπίστηκε με τον κανονισμό ...²¹ και το οποίο θα στηρίζει καινοτόμα έργα και οντότητες που θα μπορούσαν να προσελκύσουν τις τράπεζες.
- (22α) Σε στενή συνέργεια με το InvestEU, το μέσο Accelerator του ΕΣΚ, στις μορφές του μεικτής χρηματοδότησης και χρηματοδοτικής στήριξης μετοχικού κεφαλαίου, θα πρέπει να χρηματοδοτεί ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων νεοφυών επιχειρήσεων, και σε εξαιρετικές περιπτώσεις έργα που υλοποιούνται από μικρές επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, οι οποίες δεν είναι ακόμα σε θέση να παραγάγουν έσοδα ή δεν είναι ακόμα κερδοφόρες ή δεν είναι ακόμα σε θέση να προσελκύσουν επαρκείς επενδύσεις για την πλήρη υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου των έργων τους. Αυτές οι επιλέξιμες οντότητες θεωρούνται ότι δεν είναι τραπεζικά ελκυστικές, και παράλληλα μέρος των επενδυτικών τους αναγκών θα μπορούσε να καλύπτεται ή να έχει ήδη καλυφθεί από έναν ή περισσότερους επενδυτές, λόγω χάρη από μια ιδιωτική ή δημόσια τράπεζα, ένα γραφείο διαχείρισης οικογενειακής περιουσίας, μια εταιρεία επιχειρηματικού κεφαλαίου, έναν επιχειρηματικό άγγελο κλπ. Με τον τρόπο αυτό, αντιμετωπίζεται μια ανεπάρκεια της αγοράς, το δε μέσο Accelerator του ΕΣΚ χρηματοδοτεί οντότητες οι οποίες είναι μεν υποσχόμενες αλλά δεν είναι ακόμη ελκυστικές από άποψη τραπεζικής χρηματοδότησης και οι οποίες υλοποιούν έργα ρηζικέλευθης καινοτομίας που δημιουργούν αγορές. Μόλις οι εν λόγω οντότητες καταστούν ελκυστικές από άποψη τραπεζικής χρηματοδότησης, τα έργα αυτά θα μπορούν να χρηματοδοτηθούν, σε μεταγενέστερο στάδιο της ανάπτυξής τους, στο πλαίσιο του InvestEU.²²

²⁰ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

²¹

²² Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (22β) Μολονότι ο προϋπολογισμός του μέσου Accelerator του ΕΣΚ θα πρέπει να χρησιμοποιείται κυρίως για μεικτή χρηματοδότηση, για τους σκοπούς του άρθρου 43, η στήριξη υπό μορφή επιχορηγήσεων που παρέχει το μέσο Accelerator του ΕΣΚ σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων νεοφυών επιχειρήσεων, θα πρέπει να είναι αντίστοιχη με εκείνη που προβλεπόταν στον προϋπολογισμό του μέσου για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις του προηγούμενου προγράμματος-πλασίου «Ορίζων 2020», το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.²³
- (23) Το ΕΙΚΤ, κυρίως μέσω των οικείων κοινοτήτων γνώσης και καινοτομίας (ΚΓΚ), θα πρέπει να επιδιώκει την ενίσχυση των οικοσυστημάτων καινοτομίας που αντιμετωπίζουν τις παγκόσμιες προκλήσεις, προωθώντας την ενσωμάτωση της καινοτομίας, της έρευνας, της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της επιχειρηματικότητας. Σύμφωνα με την ιδρυτική του πράξη, τον κανονισμό ΕΙΚΤ, και το στρατηγικό θεματολόγιο έρευνας και καινοτομίας του ΕΙΚΤ, το ΕΙΚΤ θα πρέπει να ενθαρρύνει την καινοτομία στις δραστηριότητές του και να στηρίζει κατά πολύ περισσότερο την ενοποίηση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με το οικοσύστημα καινοτομίας, ιδίως με: την ώθηση της επιχειρηματικής εκπαίδευσης, την ενθάρρυνση ισχυρών μη επιστημονικού χαρακτήρα συνεργασιών μεταξύ της βιομηχανίας και της πανεπιστημιακής κοινότητας· και τον καθορισμό των προσδοκώμενων δεξιοτήτων των μελλοντικών φορέων καινοτομίας, όπως, για παράδειγμα, προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες και δεξιότητες καινοτομίας, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίζουν τις παγκόσμιες προκλήσεις. Τα προγράμματα στήριξης που προσφέρει το ΕΙΚΤ θα πρέπει να απευθύνονται σε δικαιούχους του ΕΣΚ, ενώ οι νεοφυείς εταιρείες που προκύπτουν από τις ΚΓΚ του ΕΙΚΤ θα πρέπει να έχουν πρόσβαση σε δράσεις του ΕΣΚ. Αν και η εστίαση του ΕΙΚΤ στα οικοσυστήματα καινοτομίας θα πρέπει να ενταχθεί στο πλαίσιο του πυλώνα «Καινοτόμος Ευρώπη», θα πρέπει επίσης να στηρίζει και τους άλλους πυλώνες, κατά περίπτωση.
- (24) Η εξασφάλιση και η διαφύλαξη ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τις εταιρείες που ανταγωνίζονται σε μια δεδομένη αγορά θα πρέπει να αποτελούν βασική απαίτηση για την άνθηση της ρηξικέλευθης καινοτομίας, ώστε να μπορούν ιδίως οι φορείς καινοτομίας μικρού και μεσαίου μεγέθους να δρέψουν τα οφέλη της επένδυσής τους και να κατακτήσουν μερίδιο της αγοράς.

²³ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (25) Το πρόγραμμα θα πρέπει να προωθεί και να ενσωματώνει τη συνεργασία με τρίτες χώρες και διεθνείς οργανώσεις και πρωτοβουλίες με βάση τα αμοιβαία οφέλη, τα ενωσιακά συμφέροντα, τις διεθνείς δεσμεύσεις και, κατά περίπτωση, την αμοιβαιότητα. Η διεθνής συνεργασία θα πρέπει να αποσκοπεί στην ενίσχυση της αριστείας, της ελκυστικότητας και της οικονομικής και βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας της Ένωσης στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, στην αντιμετώπιση των παγκόσμιων προκλήσεων, συμπεριλαμβανομένων των στόχων βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών, σύμφωνα με τις αρχές της Ατζέντας του 2030 και της συμφωνίας των Παρισίων στο πλαίσιο της σύμβασης-πλαίσιου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, και συνάμα στην υποστήριξη των εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει να ακολουθείται προσέγγιση γενικού ανοικτού χαρακτήρα σε διεθνείς συνεργασίες και στοχευμένες δράσεις διεθνούς συνεργασίας, μεταξύ άλλων με κατάλληλη επιλεξιμότητα για τη χρηματοδότηση οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε χώρες χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων. Ταυτόχρονα, θα πρέπει να προωθηθεί η σύνδεση των τρίτων χωρών με το πρόγραμμα, ιδίως των συνεργατικών μερών, σύμφωνα με τις συμφωνίες σύνδεσης και με έμφαση στην προστιθέμενη αξία για την Ένωση.]
- (25α) Μια ειδική επιτροπή μπορεί να οριστεί από το Συμβούλιο κατόπιν διαβούλευσης με την οποία διεξάγονται οι διαπραγματεύσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον σχεδιασμό και το περιεχόμενο των συμφωνιών σύνδεσης, σύμφωνα με το άρθρο 218 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ.
- (26) Με στόχο την ενδυνάμυνση της σχέσης μεταξύ επιστήμης και κοινωνίας και τη μεγιστοποίηση των οφελών από την αλληλεπίδρασή τους, το πρόγραμμα θα πρέπει να εξασφαλίζει τη δέσμευση και τη συμμετοχή των πολιτών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στον κοινό σχεδιασμό και τη συνδημιουργία θεματολογίων και περιεχομένου στον τομέα της υπεύθυνης έρευνας και καινοτομίας (ΥΕΚ) που ανταποκρίνονται στις ανησυχίες, τις ανάγκες και τις προσδοκίες των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών, την προαγωγή της επιστημονικής εκπαίδευσης, την παροχή πρόσβασης του κοινού στην επιστημονική γνώση, καθώς και τη διευκόλυνση της συμμετοχής των πολιτών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στις δραστηριότητες του προγράμματος. Αυτό θα πρέπει να επιδιωχθεί σε όλο το εύρος του προγράμματος και μέσω ειδικών δραστηριοτήτων στο μέρος «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας». Η συμμετοχή των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας θα πρέπει να συνοδεύεται από δραστηριότητες ευαισθητοποίησης του κοινού ώστε να επιτευχθεί και να διατηρηθεί η στήριξη του προγράμματος από το ευρύ κοινό. Το πρόγραμμα θα πρέπει επίσης να επιδιώκει την άρση εμποδίων και την προώθηση συνεργειών μεταξύ της επιστήμης, της τεχνολογίας, του πολιτισμού και των τεχνών, με στόχο την επίτευξη μιας νέας ποιότητας βιώσιμης καινοτομίας. Θα πρέπει να παρακολουθούνται τα μέτρα που λαμβάνονται για τη βελτίωση της συμμετοχής των πολιτών και της κοινωνίας των πολιτών στα υποστηριζόμενα σχέδια.

- (27) Κατά περίπτωση, το πρόγραμμα θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των εξόχως απόκεντρων περιοχών που αναγνωρίζονται από το άρθρο 349 της ΣΛΕΕ και σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής «Ισχυρότερη και ανανεωμένη στρατηγική εταιρική σχέση με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ», την οποία χαιρετίζει το Συμβούλιο.²⁴
- (28) Οι δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να στοχεύουν στην εξάλειψη των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων, τη βελτίωση της εξισορρόπησης της επαγγελματικής με την προσωπική ζωή και την προώθηση της ισότητας ανδρών και γυναικών στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας, όπως προβλέπεται στα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στο άρθρο 8 της ΣΛΕΕ. Η διάσταση των φύλων θα πρέπει να ενσωματώνεται στο περιεχόμενο της έρευνας και της καινοτομίας και να εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια του ερευνητικού κύκλου. Επιπλέον, οι δραστηριότητες στο πλαίσιο του προγράμματος θα πρέπει να αποσκοπούν στην εξάλειψη των ανισοτήτων και την προώθηση της ισότητας και της πολυμορφίας σε όλες τις πτυχές της έρευνας και της καινοτομίας όσον αφορά την ηλικία, την αναπηρία, τη φυλή και την εθνότητα, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις και τον σεξουαλικό προσανατολισμό.
- (28α) Η διοικητική απλούστευση, και ιδίως η μείωση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους, θα πρέπει να επιδιώκεται συνεχώς καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Η Επιτροπή θα πρέπει να απλουστεύσει περαιτέρω τα εργαλεία και τις κατευθυντήριες γραμμές της κατά τρόπο ώστε να συνεπάγονται ελάχιστο φόρτο για τους δικαιούχους. Ειδικότερα, η Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο να εκδώσει τις κατευθυντήριες γραμμές και σε συνοπτική μορφή.²⁵
- (29) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει τους στόχους και καθορίζει τις προτεραιότητες των δραστηριοτήτων της Ένωσης για την έρευνα και την ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας, προσδιορίζει τις γενικές γραμμές των εν λόγω δραστηριοτήτων και καθορίζει το ποσό της χρηματοδοτικής συμμετοχής της Ένωσης σε σχέση με τη χρηματοδότηση της έρευνας και της ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας. Ενόψει των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του τομέα της άμυνας, οι λεπτομερείς διατάξεις για την ενωσιακή χρηματοδότηση ερευνητικών έργων στον τομέα της άμυνας θα πρέπει να καθοριστούν στον κανονισμό ... για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας²⁶ στον οποίο προβλέπονται οι κανόνες συμμετοχής για τη διεξαγωγή έρευνας στον τομέα της άμυνας. Οι συνέργειες θα πρέπει να ωφελούν την έρευνα για μη στρατιωτικούς και αμυντικούς σκοπούς, αν και οι δραστηριότητες που διεξάγονται βάσει του παρόντος κανονισμού πλην όσων καλύπτονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα πρέπει να επικεντρώνονται αποκλειστικά στις μη στρατιωτικές εφαρμογές. Θα αποκλείονται περιττές επαναλήψεις.

²⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Ισχυρότερη και ανανεωμένη στρατηγική εταιρική σχέση με τις εξόχως απόκεντρες περιοχές της ΕΕ» (COM (2017) 623 final).

²⁵ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

²⁶

- (30) Ο παρών κανονισμός προβλέπει χρηματοδοτικό κονδύλιο για το πρόγραμμα. Το αναφερόμενο στον παρόντα κανονισμό ποσό θα αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του [να επικαιροποιηθεί η παραπομπή κατά περίπτωση σύμφωνα με τη νέα διοργανική συμφωνία: σημείο 17 της διοργανικής συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση²⁷], για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.
- (31) Ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. [νέος δημοσιονομικός κανονισμός] (ο «δημοσιονομικός κανονισμός»), ο οποίος εκδόθηκε βάσει του άρθρου 322 της ΣΛΕΕ, εφαρμόζεται στο παρόν πρόγραμμα, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά λόγω της ιδιαίτερης φύσης των δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας που απαιτούν διαφορετικούς κανόνες, για παράδειγμα όσον αφορά την περαιτέρω απλούστευση ή συντομότερες προθεσμίες. Θεσπίζει κανόνες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων σχετικά με τις επιχορηγήσεις, τα βραβεία, τη σύναψη συμβάσεων, την έμμεση διαχείριση, τη χρηματοδοτική συνδρομή, τα χρηματοδοτικά μέσα και τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό και προβλέπει ελέγχους σχετικά με την ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων. [Οι κανόνες που εγκρίνονται βάσει του άρθρου 322 της ΣΛΕΕ αφορούν επίσης την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης, σε περίπτωση γενικευμένων ελλείψεων όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη, δεδομένου ότι ο σεβασμός του κράτους δικαίου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την αποτελεσματική ενωσιακή χρηματοδότηση.]
- (31α) Με την επιφύλαξη των συνολικών διαπραγματεύσεων για το ΠΔΠ, ο συνολικός προϋπολογισμός για το σκέλος «Διεύρυνση της συμμετοχής και διάδοση της αριστείας» του μέρους «Διεύρυνση της συμμετοχής και ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας» του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα πρέπει να ανέρχεται τουλάχιστον στο 3,3% του συνολικού προϋπολογισμού του προγράμματος. Από τον προϋπολογισμό αυτόν θα πρέπει να ωφελούνται κυρίως νομικές οντότητες στις χώρες της διεύρυνσης.²⁸

²⁷ Απαιτείται επικαιροποίηση της παραπομπής: ΕΕ C 373, 20.12.2013, σ. 1. Η συμφωνία είναι διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ELL&toc=OJ:C:2013:373:TOC

²⁸ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

(32) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁹ («δημοσιονομικός κανονισμός»), τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁰, τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου³¹, τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου³² και τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου³³, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται με αναλογικά μέτρα, στα οποία περιλαμβάνονται η πρόληψη, ο εντοπισμός, η διόρθωση και η διερεύνηση παρατυπιών, συμπεριλαμβανομένης της απάτης, της ανάκτησης των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, ενδεχομένως, της επιβολής διοικητικών κυρώσεων.

²⁹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 (ΕΕ L 193, 30.7.2018, σ. 1).

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248, 18.9.2013, σ. 1).

³¹ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312, 23.12.1995, σ. 1).

³² Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292, 15.11.1996, σ. 2).

³³ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO) (ΕΕ L 283, 31.10.2017, σ. 1).

Ειδικότερα, σύμφωνα με τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 και τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) μπορεί να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με σκοπό να διαπιστώνεται αν υπάρχει απάτη, διαφθορά ή άλλη παράνομη δραστηριότητα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να ερευνά και να διώκει αξιόποινες πράξεις εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, κατά τα οριζόμενα στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁴. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης οφείλει να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στην Επιτροπή, την OLAF, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, όσον αφορά τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, καθώς και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ), και να μεριμνά ώστε τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση των κονδυλίων της Ένωσης να εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα.]

[(32α) Τρίτες χώρες που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) μπορούν να συμμετέχουν σε ενωσιακά προγράμματα στο πλαίσιο της συνεργασίας που εγκαθιδρύεται δυνάμει της συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο³⁵, η οποία προβλέπει την υλοποίηση των προγραμμάτων με απόφαση που λαμβάνεται βάσει της εν λόγω συμφωνίας. Τρίτες χώρες μπορούν επίσης να συμμετέχουν βάσει άλλων νομικών πράξεων. Θα πρέπει να εισαχθεί ειδική διάταξη στον παρόντα κανονισμό με την οποία θα παρέχονται τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στον αρμόδιο διατάκτη, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και στο ΕΕΣ, ώστε να μπορούν να ασκούν πλήρως τις οικείες αρμοδιότητές τους.]

³⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198, 28.7.2017, σ. 29).

³⁵ ΕΕ L 1 της 3.1.1994, σ. 3.

- (33) Σύμφωνα με [να επικαιροποιηθεί η παραπομπή κατά περίπτωση σύμφωνα με νέα απόφαση για τις ΥΧΕ: το άρθρο 94 της απόφασης 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου³⁶], τα πρόσωπα και οι οντότητες που είναι εγκατεστημένα σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των κανόνων και στόχων του προγράμματος και των ενδεχόμενων ρυθμίσεων που ισχύουν στο κράτος μέλος με το οποίο είναι συνδεδεμένη η υπερπόντια χώρα ή το έδαφος.
- (34) Σύμφωνα με τις παραγράφους 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου της 13ης Απριλίου 2016, το πρόγραμμα πρέπει να αξιολογείται με βάση πληροφορίες που συλλέγονται μέσω ειδικών απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων και παρακολούθησης, αποφεύγοντας, ωστόσο, τις υπέρμετρες ρυθμίσεις και τον διοικητικό φόρτο, ιδίως στα κράτη μέλη και τους δικαιούχους του προγράμματος. Οι απαιτήσεις αυτές μπορεί, κατά περίπτωση, να περιλαμβάνουν μετρήσιμους δείκτες, ως βάση για την επιτόπια αξιολόγηση των επιπτώσεων του προγράμματος.
- (35) Για τη συμπλήρωση ή την τροποποίηση των δεικτών κατεύθυνσης επιπτώσεων, όπου κρίνεται αναγκαίο, θα πρέπει να ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διενεργεί η Επιτροπή κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της, μεταξύ άλλων, σε επίπεδο εμπειρογνομόνων και οι εν λόγω διαβουλεύσεις να διενεργούνται σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στη διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας της 13ης Απριλίου 2016. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (36) Η συνοχή και οι συνέργειες μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του διαστημικού προγράμματος της ΕΕ θα δημιουργήσουν ευνοϊκές συνθήκες για τη δημιουργία παγκοσμίως ανταγωνιστικού και καινοτόμου ευρωπαϊκού διαστημικού τομέα· θα ενισχύσουν την αυτονομία της Ευρώπης όσον αφορά την πρόσβαση στο διάστημα και τη χρήση αυτού με ασφαλή τρόπο και θα ενισχύσουν τον ρόλο της Ευρώπης ως παγκόσμιου παράγοντα. Η έρευνα αριστείας, οι ρηζικέλευθες λύσεις και οι μεταγενέστεροι χρήστες στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα υποστηρίζονται από δεδομένα και υπηρεσίες που θα διατίθενται από το διαστημικό πρόγραμμα.

³⁶ Απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, για τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Ένωση («απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ») (ΕΕ L 344 της 19.12.2013, σ. 1).

- (36α) Η συνοχή και οι συνέργειες μεταξύ του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του Erasmus θα προωθήσουν την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας μέσω δραστηριοτήτων κατάρτισης, διάχυτου πνεύματος καινοτομίας στο εκπαιδευτικό σύστημα, ενώ θα διασφαλίσουν ότι οι δραστηριότητες εκπαίδευσης και κατάρτισης θα βασίζονται στις πλέον επικαιροποιημένες δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας. Εν προκειμένω, μετά τις πιλοτικές δράσεις που δρομολογήθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus + 2014-20 σχετικά με τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» θα συμπληρώνει, κατά περίπτωση, με συνεργικό τρόπο την υποστήριξη που παρέχεται από το πρόγραμμα ERASMUS στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια.
- (37) Οι κανόνες συμμετοχής και διάδοσης θα πρέπει να αντιστοιχούν ικανοποιητικά στις ανάγκες του προγράμματος, συνεκτιμώντας τις ανησυχίες και τις συστάσεις των διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών και εμπειρογνομόνων κατά την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος «Ορίζων 2020».
- (38) Θα πρέπει να εφαρμόζονται κοινοί κανόνες στο σύνολο του προγράμματος με σκοπό την εξασφάλιση συνεκτικού πλαισίου το οποίο θα διευκολύνει τη συμμετοχή σε προγράμματα χρηματοδοτούμενα από τον προϋπολογισμό του προγράμματος, περιλαμβανόμενης της συμμετοχής σε προγράμματα υπό τη διαχείριση φορέων χρηματοδότησης, όπως το ΕΙΚΤ, κοινές επιχειρήσεις ή άλλα σχήματα δυνάμει του άρθρου 187 της ΣΛΕΕ ή της συμμετοχής σε προγράμματα αναλαμβανόμενα από κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 185 της ΣΛΕΕ. Θα πρέπει να είναι δυνατή η έγκριση συγκεκριμένων κανόνων, αλλά οι εξαιρέσεις πρέπει να περιορίζονται στο απολύτως αναγκαίο και να αιτιολογούνται δεόντως.
- (39) Δράσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος θα πρέπει να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και να τηρούν τις αρχές που αναγνωρίζονται μεταξύ άλλων από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι εν λόγω δράσεις θα πρέπει να συνάδουν με τυχόν νομικές υποχρεώσεις, όπως το διεθνές δίκαιο, με τυχόν σχετικές αποφάσεις της Επιτροπής, όπως η ανακοίνωση της Επιτροπής της 28ης Ιουνίου 2013³⁷, καθώς και με αρχές δεοντολογίας, όπως, μεταξύ άλλων, η αποφυγή παραβιάσεων της ακεραιότητας της έρευνας. Κατά τις ερευνητικές δραστηριότητες θα πρέπει επίσης να λαμβάνεται υπόψη το άρθρο 13 ΣΛΕΕ και να περιορίζεται η χρήση ζώων στην έρευνα και τις δοκιμές, με απώτερο στόχο την αντικατάσταση της χρήσης ζώων.³⁸

³⁷ ΕΕ C 205, 19.7.2013, σ. 9.

³⁸ Βλ. τη δήλωση της Επιτροπής για την ενωσιακή χρηματοδότηση της έρευνας με αντικείμενο τα ανθρώπινα εμβρυϊκά βλαστοκύτταρα στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» (διαγράφεται η υποσημείωση στην τελική έκδοση).

- (40) Ακολουθώντας τους στόχους της διεθνούς συνεργασίας κατά τα άρθρα 180 και 186 της ΣΛΕΕ, θα πρέπει να προωθείται η συμμετοχή νομικών οντοτήτων εγκατεστημένων σε τρίτες χώρες καθώς και διεθνών οργανισμών. Η υλοποίηση του προγράμματος θα πρέπει να συμμορφώνεται προς τα μέτρα που θεσπίζονται με βάση τα άρθρα 75 και 215 της ΣΛΕΕ και να τηρεί το διεθνές δίκαιο. [Για δράσεις που αφορούν στρατηγικούς πόρους, συμφέροντα, την αυτονομία ή την ασφάλεια της Ένωσης, η συμμετοχή σε συγκεκριμένες δράσεις του προγράμματος μπορεί να περιορίζεται μόνο σε οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε κράτη μέλη ή σε νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε συγκεκριμένες συνδεδεμένες ή άλλες τρίτες χώρες, πέραν των νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε κράτη μέλη.]
- (41) Αναγνωρίζοντας ότι η κλιματική αλλαγή συνιστά μία από τις μεγαλύτερες παγκόσμιες και κοινωνικές προκλήσεις και λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της αντιμετώπισης της αλλαγής του κλίματος, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της ΕΕ για την εφαρμογή της συμφωνίας των Παρισίων και τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, το πρόγραμμα αυτό θα συμβάλει στην ενσωμάτωση των δράσεων για το κλίμα καθώς και στην επίτευξη ενός γενικού στόχου που συνίσταται στο να διατεθεί το [25%] των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ σε στόχους που αφορούν το κλίμα. Η διάσταση του κλίματος ενσωματώνεται δεόντως στο περιεχόμενο της έρευνας και της καινοτομίας και εφαρμόζεται σε όλα τα στάδια του ερευνητικού κύκλου.³⁹
- (41α) Στο πλαίσιο της κατεύθυνσης επιπτώσεων όσον αφορά το κλίμα, η Επιτροπή υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με τις εκροές, τις καινοτομίες και τις συνολικές εκτιμώμενες επιπτώσεις των έργων που συνδέονται με το κλίμα, μεταξύ άλλων ανά μέρος του προγράμματος και ανά τρόπο υλοποίησης. Στην ανάλυσή της, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το μακροπρόθεσμο οικονομικό, κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος και όφελος για τους ευρωπαίους πολίτες, που προκύπτει από δραστηριότητες του προγράμματος, μεταξύ άλλων από την υιοθέτηση καινοτόμων λύσεων μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτή, τον εκτιμώμενο αντίκτυπο στην απασχόληση και τη δημιουργία επιχειρήσεων, την οικονομική ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα, την καθαρή ενέργεια, την υγεία και την ευημερία (συμπεριλαμβανομένης της ποιότητας του αέρα, του εδάφους και των υδάτων). Τα αποτελέσματα αυτής της ανάλυσης επιπτώσεων θα πρέπει να δημοσιοποιούνται, να εκτιμώνται στο πλαίσιο των στόχων της Ευρώπης για το κλίμα και την ενέργεια και να ανατροφοδοτούνται στην επακόλουθη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού και σε μελλοντικά προγράμματα εργασίας.⁴⁰
- (41β) Σύμφωνα με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, οι δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας θα πρέπει να συμβάλουν στην προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας.

³⁹ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

⁴⁰ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (43) Η χρήση ευαίσθητων προϋπαρχόντων στοιχείων ή η πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων ατόμων σε ευαίσθητα αποτελέσματα μπορεί να έχει δυσμενείς επιπτώσεις στα συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων εκ των κρατών μελών. Ως εκ τούτου, ο χειρισμός εμπιστευτικών δεδομένων και διαβαθμισμένων πληροφοριών θα πρέπει να διέπεται από ολόκληρη τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών των θεσμικών οργάνων, όπως η απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, που θεσπίζει τις διατάξεις που αφορούν τους κανόνες ασφάλειας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ.
- (44) Είναι ανάγκη να θεσπιστούν οι ελάχιστες προϋποθέσεις συμμετοχής, τόσο ως γενικός κανόνας ότι στις κοινοπραξίες θα πρέπει να περιλαμβάνεται τουλάχιστον μία νομική οντότητα από κράτος μέλος, όσο και ως προς τα ειδικά χαρακτηριστικά συγκεκριμένου τύπου δράσεων στο πλαίσιο του προγράμματος.
- (45) Είναι αναγκαίος ο καθορισμός των όρων και προϋποθέσεων για τη χορήγηση ενωσιακής χρηματοδότησης σε συμμετέχοντες σε δράσεις στο πλαίσιο του προγράμματος. Οι επιχορηγήσεις θα πρέπει να υλοποιούνται λαμβάνοντας υπόψη όλες τις μορφές συνεισφοράς που προβλέπονται στον δημοσιονομικό κανονισμό, όπως εφάπαξ ποσά, σταθεροί συντελεστές ή μοναδιαίες δαπάνες, με στόχο την περαιτέρω απλούστευση. Η συμφωνία επιχορήγησης θα πρέπει να καθορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δικαιούχων, συμπεριλαμβανομένου του ρόλου και των καθηκόντων του συντονιστή, κατά περίπτωση. Θα πρέπει να εξασφαλιστεί στενή συνεργασία με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών κατά την εκπόνηση και οποιαδήποτε ουσιαστική τροποποίηση των πρότυπων συμφωνιών επιχορήγησης.
- (46) Τα ποσοστά χρηματοδότησης στον παρόντα κανονισμό αναφέρονται ως ανώτατα όρια προκειμένου να τηρείται η αρχή της συγχρηματοδότησης. Χαμηλότερα ποσοστά χρηματοδότησης μπορούν να ορισθούν κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης του προγράμματος μόνο σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις.
- (47) Σε συμφωνία με τον δημοσιονομικό κανονισμό, το πρόγραμμα θα πρέπει να αποτελεί τη βάση για ευρύτερη αποδοχή των συνήθων πρακτικών κοστολόγησης που εφαρμόζουν οι δικαιούχοι στις δαπάνες προσωπικού και τις μοναδιαίες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες που τιμολογούνται εσωτερικά (μεταξύ άλλων και για μεγάλες ερευνητικές υποδομές, όπως νοούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020»). Η χρήση μοναδιαίου κόστους για αγαθά και υπηρεσίες που τιμολογούνται εσωτερικά, η οποία υπολογίζεται σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης των δικαιούχων και συνδυάζει πραγματικές άμεσες δαπάνες και έμμεσες δαπάνες, θα πρέπει να αποτελεί επιλογή που θα μπορούσε να επιλέγεται από όλους τους δικαιούχους. Στο πλαίσιο αυτό, οι δικαιούχοι θα πρέπει να είναι σε θέση να συμπεριλαμβάνουν τις πραγματικές έμμεσες δαπάνες, οι οποίες υπολογίζονται βάσει κλειδών κατανομής, στις εν λόγω μοναδιαίες δαπάνες για αγαθά και υπηρεσίες που τιμολογούνται εσωτερικά.⁴¹

⁴¹ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (48) Το ισχύον σύστημα επιστροφής των πραγματικών δαπανών προσωπικού θα πρέπει να απλουστευθεί ακόμη περισσότερο, με την αξιοποίηση της προσέγγισης αμοιβής βάσει έργου, η οποία αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και είναι πιο εναρμονισμένη με τον δημοσιονομικό κανονισμό, με στόχο να μειωθεί το χάσμα αμοιβών μεταξύ ερευνητών της ΕΕ που συμμετέχουν στο πρόγραμμα⁴².
- (49) Το Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων, που συστάθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων 2020» και τελεί υπό τη διαχείριση της Επιτροπής, αναδείχθηκε σε σημαντικό μηχανισμό διασφαλίσεων ο οποίος μετριάξει τους κινδύνους που συνδέονται με τα οφειλόμενα ποσά που δεν επιστρέφονται από συμμετέχοντες που αθετούν τις υποχρεώσεις τους. Επομένως, το Ταμείο Εγγυήσεων των Συμμετεχόντων, το οποίο μετονομάζεται σε μηχανισμό αλληλασφάλισης («ο μηχανισμός») θα πρέπει να συνεχιστεί και να επεκταθεί σε άλλους φορείς χρηματοδότησης και, συγκεκριμένα, σε πρωτοβουλίες δυνάμει του άρθρου 185 της ΣΛΕΕ. Ο μηχανισμός θα πρέπει να είναι ανοικτός σε δικαιούχους οποιουδήποτε άλλου προγράμματος υπό την άμεση διαχείριση της Ένωσης.
- (50) Θα πρέπει να θεσπιστούν κανόνες που θα διέπουν την εκμετάλλευση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι δικαιούχοι προστατεύουν, εκμεταλλεύονται, διαδίδουν και παρέχουν πρόσβαση σε αυτά τα αποτελέσματα, κατά περίπτωση. Θα πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και η Επιτροπή θα πρέπει να προσδιορίσει και να βοηθήσει στη μεγιστοποίηση των ευκαιριών για τους δικαιούχους ώστε να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα, ιδίως στην Ένωση. Η αξιοποίηση θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αρχές του παρόντος προγράμματος, μεταξύ άλλων και την προώθηση της καινοτομίας στην Ένωση και την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας.⁴³

⁴² Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

⁴³ Μέρος της συναντίληψης με το ΕΚ.

- (51) Θα πρέπει να διατηρηθούν τα βασικά στοιχεία του συστήματος αξιολόγησης και επιλογής προτάσεων του προηγούμενου προγράμματος «Ορίζων 2020» με την ιδιαίτερη έμφασή του στην αριστεία. Οι προτάσεις θα πρέπει να συνεχίσουν να επιλέγονται με βάση την αξιολόγηση που διενεργείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες. Η Επιτροπή θα πρέπει να συνεχίσει να συμπεριλαμβάνει ανεξάρτητους παρατηρητές στη διαδικασία αξιολόγησης, κατά περίπτωση. Για τις δραστηριότητες του μέσου Pathfinder του ΕΣΚ, τις αποστολές και σε άλλες δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως ορίζεται στο πρόγραμμα εργασίας, μπορεί να ληφθεί υπόψη η ανάγκη να διασφαλιστεί η συνολική συνοχή του χαρτοφυλακίου έργων, υπό την προϋπόθεση ότι οι προτάσεις έργων έχουν υπερβεί τα εφαρμοστέα όρια. Οι προς τούτο στόχοι και διαδικασίες θα πρέπει να δημοσιεύονται εκ των προτέρων. Σύμφωνα με το άρθρο 200 παράγραφος 7 του δημοσιονομικού κανονισμού, οι αιτούντες θα πρέπει να λαμβάνουν παρατηρήσεις σχετικά με την αξιολόγηση της πρότασής τους και, ειδικότερα, κατά περίπτωση, να ενημερώνονται για τους λόγους της απόρριψης.
- (52) Θα πρέπει σε όλα τα τμήματα του προγράμματος να εφαρμόζεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 126 και το άρθρο 127 του δημοσιονομικού κανονισμού, συστηματική αμοιβαία εμπιστοσύνη σε ελέγχους και αξιολογήσεις με άλλα ενωσιακά προγράμματα, με στόχο την ελάφρυνση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους κονδυλίων της Ένωσης. Η αμοιβαία εμπιστοσύνη θα πρέπει να θεσπίζεται ρητώς σε συνδυασμό και με άλλα στοιχεία διασφάλισης όπως οι έλεγχοι συστημάτων και διαδικασιών.
- (53) Οι ειδικές προκλήσεις στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας θα πρέπει να αντιμετωπίζονται μέσω βραβείων, συμπεριλαμβανομένων κοινών βραβείων, κατά περίπτωση, τα οποία διοργανώνονται από την Επιτροπή ή φορέα χρηματοδότησης σε συνεργασία με άλλα όργανα της Ένωσης, συνδεδεμένες χώρες, τρίτες χώρες, διεθνείς οργανισμούς ή μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες.
- (54) Τα είδη χρηματοδότησης και οι μέθοδοι εφαρμογής βάσει του παρόντος κανονισμού επιλέγονται με βάση τη δυνατότητά τους να συμβάλουν στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων των δράσεων και να αποφέρουν αποτελέσματα, λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, του κόστους των ελέγχων, του διοικητικού φόρτου και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Σε ό,τι αφορά τις επιχορηγήσεις, συνυπολογίζεται η χρήση εφάπαξ ποσών, σταθερών συντελεστών ή μοναδιαίων δαπανών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV
ΣΥΝΕΡΓΕΙΕΣ ΜΕ ΆΛΛΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Προκειμένου να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος της έρευνας και καινοτομίας στην κοινωνία, στο περιβάλλον και στην οικονομία γενικότερα και να συμβάλει στην επίτευξη των στόχων της Ένωσης, τα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ένωσης πρέπει να είναι συνεκτικά και να λειτουργούν σε συνέργεια.

Οι συνέργειες βασίζονται στη συμπληρωματικότητα μεταξύ του σχεδιασμού και των στόχων των προγραμμάτων, και στη συμβατότητα των κανόνων και των διαδικασιών χρηματοδότησης σε επίπεδο εφαρμογής.

Χρηματοδότηση από το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη» χρησιμοποιείται μόνο υπέρ δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας. Η διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού διασφαλίζει την ευθυγράμμιση των προτεραιοτήτων για τα διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα της Ένωσης και διασφαλίζει συνεκτικές επιλογές χρηματοδότησης σε διάφορα στάδια του κύκλου έρευνας και καινοτομίας. Μεταξύ άλλων, οι αποστολές και οι συμπράξεις επωφελούνται από συνέργειες με άλλα χρηματοδοτικά προγράμματα και πολιτικές της Ένωσης.

Η ανάπτυξη των ερευνητικών αποτελεσμάτων και των καινοτόμων λύσεων που αναπτύσσονται στο πρόγραμμα πλαίσιο διευκολύνεται με την υποστήριξη άλλων χρηματοδοτικών προγραμμάτων της Ένωσης, ιδίως μέσω στρατηγικών διάδοσης και αξιοποίησης, μεταφοράς γνώσεων, συμπληρωματικών και σωρευτικών χρηματοδοτικών πόρων και συνοδευτικών μέτρων πολιτικής.

Η χρηματοδότηση για δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας επωφελείται από εναρμονισμένους κανόνες που έχουν σχεδιαστεί για να εξασφαλίζεται προστιθέμενη αξία για την ΕΕ, να αποφεύγονται οι επικαλύψεις με διαφορετικά προγράμματα της Ένωσης και να επιδιώκεται η μέγιστη αποτελεσματικότητα και η διοικητική απλούστευση.

Οι κατωτέρω παράγραφοι καθορίζουν λεπτομερέστερα τον τρόπο με τον οποίο οι εν λόγω συνέργειες εφαρμόζονται μεταξύ του προγράμματος πλαισίου και των διαφόρων προγραμμάτων της Ένωσης.

1. Οι συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) (Κοινή Γεωργική Πολιτική-ΚΓΠ) διασφαλίζουν ότι:
 - α) οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας του γεωργικού τομέα και των αγροτικών περιοχών εντός της ΕΕ προσδιορίζονται, παραδείγματος χάριν, στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής σύμπραξης καινοτομίας για την «γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα»⁴⁴, και συνυπολογίζονται τόσο στη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος πλαισίου όσο και στα προγράμματα εργασίας·
 - β) η ΚΓΠ αξιοποιεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα αποτελέσματα της έρευνας και της καινοτομίας και προωθεί τη χρήση, εφαρμογή και διάδοση καινοτόμων λύσεων, συμπεριλαμβανομένων όσων απορρέουν από έργα χρηματοδοτούμενα από τα προγράμματα πλαίσια για την έρευνα και την καινοτομία και από την ευρωπαϊκή σύμπραξη καινοτομίας «γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα»·
 - γ) το ΕΓΤΑΑ στηρίζει την υιοθέτηση και τη διάδοση γνώσεων και λύσεων που απορρέουν από τα αποτελέσματα του προγράμματος πλαισίου, οι οποίες οδηγούν στην αύξηση της δυναμικότητας του γεωργικού τομέα και τη δημιουργία νέων ευκαιριών για την ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών.
2. Οι συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) θα διασφαλίσουν ότι:
 - α) το πρόγραμμα πλαίσιο και το ΕΤΘΑ είναι στενά διασυνδεδεμένα αφού οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ στον τομέα της ολοκληρωμένης ναυτιλιακής πολιτικής θα μετατρέπονται σε πράξη μέσω της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος πλαισίου·

⁴⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την «γεωργική παραγωγικότητα και βιωσιμότητα» [COM(2012) 79 final].

- β) το ΕΤΘΑ στηρίζει την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και καινοτόμων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών, ιδίως όσων απορρέουν από το πρόγραμμα πλαίσιο στους τομείς της θαλάσσιας και ναυτιλιακής πολιτικής· το ΕΤΘΑ προωθεί επίσης τη συλλογή, την επεξεργασία και την παρακολούθηση επιτόπιων δεδομένων και διαδίδει συναφείς δράσεις που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του προγράμματος πλαισίου, που με τη σειρά τους συμβάλλουν στην εφαρμογή της κοινής αλιευτικής πολιτικής, της ναυτιλιακής πολιτικής της ΕΕ και της διεθνούς διακυβέρνησης των ωκεανών.
3. Οι συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) διασφαλίζουν ότι:
- α) οι ρυθμίσεις για συμπληρωματική και σωρευτική χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ και το πρόγραμμα πλαίσιο στηρίζουν δραστηριότητες που γεφυρώνουν ιδίως τις στρατηγικές έξυπνης εξειδίκευσης με την αριστεία στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένων κοινών διαπεριφερειακών/διακρατικών προγραμμάτων και πανευρωπαϊκών ερευνητικών υποδομών, με στόχο την ενίσχυση του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας και τη συμβολή στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης·
- β) το ΕΤΠΑ εστιάζει, μεταξύ άλλων, στην ανάπτυξη και την ενίσχυση περιφερειακών και τοπικών οικοσυστημάτων έρευνας και καινοτομίας και στον μετασχηματισμό της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένης τόσο της παροχής στήριξης για τη δημιουργία ικανοτήτων στην έρευνα και την καινοτομία όσο και της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων και της ανάπτυξης νέων τεχνολογιών και καινοτόμων φιλικών προς το περιβάλλον λύσεων από τα προγράμματα πλαίσια για την έρευνα και την καινοτομία μέσω του ΕΤΠΑ.
4. Οι συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) διασφαλίζουν ότι:
- α) το ΕΚΤ+ μπορεί να ενσωματώνει και να επεκτείνει καινοτόμα προγράμματα σπουδών υποστηριζόμενα από το πρόγραμμα πλαίσιο, μεταξύ άλλων, μέσω εθνικών και περιφερειακών προγραμμάτων, ώστε οι πολίτες να εφοδιάζονται με τις απαραίτητες ικανότητες και δεξιότητες για την εξέλιξη των απαιτήσεων της αγοράς εργασίας·

- β) μπορούν να χρησιμοποιούνται ρυθμίσεις για συνδυασμένη χρηματοδότηση από το ΕΚΤ+ με σκοπό τη στήριξη δραστηριοτήτων οι οποίες προωθούν την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου έρευνας και καινοτομίας, προκειμένου να ενισχυθεί ο Ευρωπαϊκός Χώρος Έρευνας·
 - γ) το ΕΚΤ+ ενσωματώνει καινοτόμες τεχνολογίες και νέα επιχειρηματικά μοντέλα και λύσεις, ιδίως όσα απορρέουν από τα προγράμματα πλαίσια, ούτως ώστε να συμβάλλει στην ανάπτυξη καινοτόμων, αποδοτικών και βιώσιμων συστημάτων υγείας και να βελτιώνει την πρόσβαση των Ευρωπαίων πολιτών σε βελτιωμένη και ασφαλέστερη υγειονομική περίθαλψη.
5. Χάρη στις συνέργειες με τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη», εξασφαλίζονται τα εξής:
- α) οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και τον ψηφιακό τομέα εντός της ΕΕ καθορίζονται και εδραιώνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος πλαισίου·
 - β) ο μηχανισμός «Συνδέοντας την Ευρώπη» στηρίζει την ευρείας κλίμακας εγκατάσταση και ανάπτυξη καινοτόμων νέων τεχνολογιών και λύσεων στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των ψηφιακών υλικών υποδομών, ιδίως εκείνων που προκύπτουν από τα προγράμματα πλαίσια για την έρευνα και την καινοτομία·
 - γ) θα διευκολύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων μεταξύ του προγράμματος πλαισίου και των έργων στο πλαίσιο του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», για παράδειγμα, με την επισήμανση τεχνολογιών του προγράμματος πλαισίου με υψηλό βαθμό εμπορικής ωριμότητας τα οποία θα μπορούσαν να αναπτυχθούν περαιτέρω μέσω του εν λόγω μηχανισμού.

6. Οι συνέργειες με το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» (DEP) διασφαλίζουν ότι:
- α) μολονότι διάφορα θεματικά πεδία που καλύπτονται από το πρόγραμμα πλαίσιο και το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» συγκλίνουν, οι τύποι των δράσεων προς υποστήριξη, τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και η λογική παρέμβασής τους διαφέρουν και αλληλοσυμπληρώνονται·
 - β) οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας που συνδέονται με ψηφιακές πτυχές προσδιορίζονται και εδραιώνονται στη διάρκεια της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος πλαισίου· μεταξύ τους περιλαμβάνονται η έρευνα και καινοτομία στους τομείς της υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων, της τεχνητής νοημοσύνης, της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, καθώς και ο συνδυασμός ψηφιακών με άλλες τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και με μη τεχνολογικές καινοτομίες· η στήριξη για την επέκταση επιχειρήσεων που εισάγουν ρηξικέλευθες καινοτομίες (πολλές από τις οποίες θα συνδυάζουν ψηφιακές και υλικές τεχνολογίες)· και η στήριξη των ψηφιακών ερευνητικών υποδομών·
 - γ) το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» εστιάζει στη δημιουργία ψηφιακών ικανοτήτων και υποδομών μεγάλης κλίμακας στους τομείς της υπολογιστικής υψηλών επιδόσεων, της τεχνητής νοημοσύνης, της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο και των προηγμένων ψηφιακών δεξιοτήτων, με στόχο να υιοθετηθούν και να αναπτυχθούν ευρέως ανά την Ευρώπη κρίσιμες καινοτόμες ψηφιακές λύσεις —υφιστάμενες ή υπό δοκιμή— εντός ενωσιακού πλαισίου σε τομείς δημοσίου συμφέροντος (όπως υγεία, δημόσια διοίκηση, δικαιοσύνη και εκπαίδευση) ή όπου παρατηρείται ανεπάρκεια της αγοράς (όπως στην ψηφιοποίηση των επιχειρήσεων, ιδίως των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων)· Το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» υλοποιείται κυρίως μέσω συντονισμένων και στρατηγικών επενδύσεων με τα κράτη μέλη, ιδίως με τη σύναψη κοινών δημόσιων συμβάσεων, σε ψηφιακές ικανότητες προς από κοινού χρήση σε ολόκληρη την Ευρώπη και σε δράσεις ενωσιακής εμβέλειας που στηρίζουν τη διαλειτουργικότητα και την τυποποίηση στο πλαίσιο της ανάπτυξης της ψηφιακής ενιαίας αγοράς·
 - δ) οι ικανότητες και υποδομές του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» διατίθενται στην κοινότητα έρευνας και καινοτομίας, μεταξύ άλλων, για δραστηριότητες που στηρίζονται μέσω του προγράμματος πλαισίου, όπως δοκιμές, πειραματισμός και επίδειξη σε όλους τους τομείς και επιστημονικούς κλάδους·

- ε) νέες ψηφιακές τεχνολογίες που αναπτύσσονται στο πλαίσιο του προγράμματος πλαισίου υιοθετούνται και εξαπλώνονται σταδιακά μέσω του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη»·
- στ) οι πρωτοβουλίες του προγράμματος πλαισίου για την κατάρτιση εκπαιδευτικών προγραμμάτων που παρέχουν δεξιότητες και ικανότητες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προσφέρονται στα κέντρα συστέγασης της κοινότητας γνώσης και καινοτομίας (KIC-Digital) του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας, συμπληρώνονται με δημιουργία ικανοτήτων σε προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες με στήριξη από το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»·
- ζ) υφίστανται ισχυροί μηχανισμοί συντονισμού του στρατηγικού σχεδιασμού και των διαδικασιών λειτουργίας και για τα δύο προγράμματα, ενώ στις οικείες δομές διακυβέρνησης συμμετέχουν οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής, αντιπρόσωποι των κρατών μελών καθώς και άλλες υπηρεσίες αρμόδιες για τα διαφορετικά μέρη των αντίστοιχων προγραμμάτων.

7. Οι συνέργειες με το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά διασφαλίζουν ότι:

- α) το πρόγραμμα για την ενιαία αγορά αντιμετωπίζει τις ανεπάρκειες της αγοράς που επηρεάζουν τις ΜΜΕ, και θα προωθή την επιχειρηματικότητα και τη δημιουργία και ανάπτυξη εταιρειών. Υφίσταται συμπληρωματικότητα μεταξύ του προγράμματος για την ενιαία αγορά και των δράσεων του μελλοντικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας (ΕΣΚ) για τις καινοτόμες εταιρείες, καθώς και στον τομέα των υπηρεσιών στήριξης των ΜΜΕ, ιδίως εκεί όπου η αγορά δεν παρέχει βιώσιμη χρηματοδότηση·
- β) το δίκτυο «Enterprise Europe Network» μπορεί, εκτός από τις άλλες υφιστάμενες δομές στήριξης των ΜΜΕ (π.χ. τα εθνικά σημεία επαφής, οι οργανισμοί καινοτομίας), να παρέχει υπηρεσίες στήριξης στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Καινοτομίας του προγράμματος.

8. Οι συνέργειες με το Πρόγραμμα για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα («LIFE») διασφαλίζουν ότι:

Οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών, κλιματικών και ενεργειακών προκλήσεων εντός της ΕΕ καθορίζονται και εδραιώνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος πλαισίου. Το πρόγραμμα LIFE θα εξακολουθήσει να διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στην εφαρμογή της πολιτικής και της συναφούς νομοθεσίας της ΕΕ για το περιβάλλον, το κλίμα και την ενέργεια, μεταξύ άλλων, με την υιοθέτηση και την εφαρμογή των αποτελεσμάτων έρευνας και καινοτομίας από το πρόγραμμα πλαίσιο και με την ανάπτυξή τους σε εθνική και (δια)περιφερειακή κλίμακα, όταν αυτά μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση περιβαλλοντικών και κλιματικών ζητημάτων καθώς και ζητημάτων μετάβασης. Συγκεκριμένα, το πρόγραμμα LIFE θα εξακολουθήσει να παρέχει κίνητρα για συνέργειες με το πρόγραμμα πλαίσιο μέσω πρωμοδότησης κατά την αξιολόγηση των προτάσεων που περιλαμβάνουν την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος πλαισίου. Τα συνήθη έργα δράσης του προγράμματος LIFE θα στηρίζουν την ανάπτυξη, τη δοκιμή ή την επίδειξη κατάλληλων τεχνολογιών ή μεθοδολογιών για την εφαρμογή της πολιτικής της ΕΕ για το περιβάλλον και το κλίμα, που μπορούν στη συνέχεια να αναπτυχθούν σε μεγάλη κλίμακα, με χρηματοδότηση από άλλες πηγές, όπως το πρόγραμμα πλαίσιο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας του προγράμματος πλαισίου μπορεί να στηρίζει την επέκταση και την εμπορική διάθεση νέων ρηξικέλευθων ιδεών οι οποίες ενδεχομένως απορρέουν από την εφαρμογή των έργων του προγράμματος LIFE.

9. Οι συνέργειες με το πρόγραμμα Erasmus διασφαλίζουν ότι:

α) χρησιμοποιούνται συνδυασμένοι πόροι από το πρόγραμμα πλαίσιο, μεταξύ άλλων και από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Καινοτομίας και Τεχνολογίας και το πρόγραμμα Erasmus για τη στήριξη δραστηριοτήτων που αποσκοπούν αποκλειστικά στην ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό ευρωπαϊκών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα πλαίσιο θα συμπληρώσει τη στήριξη του προγράμματος Erasmus προς την πρωτοβουλία των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, στο πλαίσιο της ερευνητικής του διάστασης, ανάλογα με την περίπτωση. Αυτό αποτελεί μέρος της ανάπτυξης νέων κοινών και ολοκληρωμένων μακροπρόθεσμων και βιώσιμων στρατηγικών για την εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία βάσει διεπιστημονικών και διατομεακών προσεγγίσεων για την υλοποίηση του τριγώνου της γνώσης·

- β) το πρόγραμμα πλαίσιο και το πρόγραμμα Erasmus προωθούν την ενοποίηση της εκπαίδευσης με την έρευνα, διευκολύνοντας τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να διατυπώνουν και να καταρτίζουν κοινές στρατηγικές και δίκτυα εκπαίδευσης, έρευνας και καινοτομίας, να εμπλουτίζουν τη διδασκαλία με τα πλέον πρόσφατα πορίσματα και τις πρακτικές έρευνας, ώστε να παρέχεται ενεργή ερευνητική εμπειρία σε όλους τους φοιτητές και το προσωπικό τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και ιδίως στους ερευνητές, καθώς και να στηρίζονται άλλες δραστηριότητες ενοποίησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την έρευνα και την καινοτομία.

10. Οι συνέργειες με το ευρωπαϊκό διαστημικό πρόγραμμα διασφαλίζουν ότι:

- α) οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας του ανάντους και κατάντους διαστημικού τομέα εντός της ΕΕ, καθώς και προς όφελος του ευρωπαϊκού διαστημικού προγράμματος, προσδιορίζονται και καθορίζονται στο πλαίσιο της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος πλαισίου· οι ερευνητικές δράσεις στον τομέα του διαστήματος που υλοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» θα διεξάγονται, κατά περίπτωση, στους τομείς της σύναψης συμβάσεων και της επιλεξιμότητας οντοτήτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του διαστημικού προγράμματος·
- β) τα διαστημικά δεδομένα και οι υπηρεσίες που διατίθενται ως δημόσιο αγαθό από το ευρωπαϊκό διαστημικό πρόγραμμα χρησιμοποιούνται για την ανάπτυξη ρηζικέλευθων λύσεων μέσω της έρευνας και της καινοτομίας, μεταξύ άλλων, στο πρόγραμμα πλαίσιο, ιδίως για τα βιώσιμα τρόφιμα και τους φυσικούς πόρους, την παρακολούθηση του κλίματος, την ατμόσφαιρα, το χερσαίο, παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον, τις έξυπνες πόλεις, την αυτοματοποιημένη κινητικότητα και τη διαχείριση καταστροφών·
- γ) οι υπηρεσίες πρόσβασης σε δεδομένα και πληροφορίες του Copernicus συμβάλλουν στο ευρωπαϊκό νέφος ανοικτής επιστήμης και, ως εκ τούτου, διευκολύνουν την πρόσβαση ερευνητών, επιστημόνων και νεωτεριστών σε δεδομένα του Copernicus· οι ερευνητικές υποδομές, ιδίως τα δίκτυα επιτόπιας παρατήρησης, αποτελούν σημαντικά στοιχεία των υποδομών επιτόπιας παρατήρησης που καθιστούν εφικτές τις υπηρεσίες του Copernicus και, αντίστοιχα, ωφελούνται από πληροφορίες που παράγονται από τις υπηρεσίες του Copernicus.

11. Οι συνέργειες με τον Μηχανισμό Γειτονίας, Ανάπτυξης και Διεθνούς Συνεργασίας (ΜΓΑΔΣ) και τον Μηχανισμό Προενταξιακής Βοήθειας («ΜΠΒ ΙΙΙ») εξασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας στους τομείς του ΜΓΑΔΣ και του ΜΠΒ ΙΙΙ προσδιορίζονται και καθορίζονται κατά τη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού του προγράμματος πλαισίου, σύμφωνα με τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης·
 - β) οι δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας του προγράμματος πλαισίου, με τη συμμετοχή τρίτων χωρών και στοχευμένες δράσεις διεθνούς συνεργασίας, επιδιώκουν την ευθυγράμμιση και τη συνοχή με παράλληλες δράσεις διείδυσης στην αγορά και ανάπτυξης ικανοτήτων στο πλαίσιο του ΜΓΑΔΣ και του ΜΠΒ ΙΙΙ, με βάση τον κοινό ορισμό των αναγκών και των περιοχών παρέμβασης·
12. Οι συνέργειες με το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το μέσο για τη διαχείριση των συνόρων που αποτελεί μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων διασφαλίζουν ότι:
- α) οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας στους τομείς της ασφάλειας και της ολοκληρωμένης διαχείρισης των συνόρων καθορίζονται και εδραιώνονται στο πλαίσιο της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού έρευνας και καινοτομίας του προγράμματος πλαισίου·
 - β) το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Ταμείο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων μπορούν να στηρίξουν την ανάπτυξη νέων καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων, ιδίως όσων απορρέουν από τα προγράμματα πλαίσια για την έρευνα και την καινοτομία στον τομέα της ασφάλειας.

13. Οι συνέργειες με το Ταμείο InvestEU διασφαλίζουν ότι:
- α) το πρόγραμμα πλαίσιο προβλέπει τη μεικτή χρηματοδότηση του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του ΕΣΚ για τους νεωτεριστές, που αναλαμβάνουν υψηλό επίπεδο κινδύνου και για τους οποίους η αγορά δεν παρέχει επαρκή και βιώσιμη χρηματοδότηση. Ταυτόχρονα, το πρόγραμμα πλαίσιο θα στηρίξει την αποτελεσματική υλοποίηση και διαχείριση του ιδιωτικού μέρους της μεικτής χρηματοδότησης μέσω ταμείων και διαμεσολαβητών που υποστηρίζονται από το InvestEU κλπ.
 - β) τα χρηματοδοτικά μέσα για την έρευνα, την καινοτομία και τις ΜΜΕ ομαδοποιούνται στο πλαίσιο του Ταμείου InvestEU, ειδικότερα μέσω ειδικής θεματικής θυρίδας E&K, καθώς και μέσω προϊόντων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της θυρίδας ΜΜΕ, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην επίτευξη των στόχων και των δύο προγραμμάτων.
 - γ) το πρόγραμμα πλαίσιο παρέχει την κατάλληλη στήριξη για τον αναπροσανατολισμό έργων που δεν είναι κατάλληλα για τη χρηματοδότηση του ΕΣΚ προς το InvestEU, κατά περίπτωση
14. Οι συνέργειες με το Ταμείο Καινοτομίας δυνάμει του συστήματος εμπορίας εκπομπών (εφεξής «Ταμείο Καινοτομίας») διασφαλίζουν ότι:
- α) το Ταμείο Καινοτομίας εστιάζει ειδικά στην καινοτομία σε τεχνολογίες και διαδικασίες χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών, όπως, για παράδειγμα, η περιβαλλοντικά ασφαλής δέσμευση και αξιοποίηση άνθρακα, η οποία συμβάλλει σημαντικά στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, καθώς και τα προϊόντα που υποκαθιστούν άλλα προϊόντα υψηλής έντασης άνθρακα, και συμβάλλει στην τόνωση της ανάπτυξης και της λειτουργίας έργων που αποσκοπούν σε περιβαλλοντικά ασφαλή δέσμευση CO₂, σε αποθήκευση CO₂ σε γεωλογικούς σχηματισμούς, καθώς και σε καινοτόμες τεχνολογίες ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και αποθήκευσης ενέργειας.
 - β) το πρόγραμμα πλαίσιο θα χρηματοδοτεί την ανάπτυξη και επίδειξη τεχνολογιών που μπορούν να επιτύχουν τους στόχους της ΕΕ για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, καθώς και τους στόχους ενεργειακού και βιομηχανικού μετασχηματισμού, ιδίως μέσω των δραστηριοτήτων του πυλώνα 2.

- γ) το Ταμείο Καινοτομίας μπορεί, με την επιφύλαξη της πλήρωσης των οικείων κριτηρίων επιλογής και χορήγησης, να στηρίζει το στάδιο επίδειξης επιλέξιμων έργων που μπορεί να έχουν λάβει στήριξη από τα προγράμματα-πλαίσια έρευνας και καινοτομίας.

[15. Οι συνέργειες με το πρόγραμμα έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρατόμ διασφαλίζουν ότι:

- α) το πρόγραμμα πλαίσιο και το πρόγραμμα έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρατόμ αναπτύσσουν ολοκληρωμένες δράσεις για τη στήριξη της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένων των δράσεων «Marie Skłodowska-Curie»), με στόχο τη διατήρηση και την ανάπτυξη σχετικών δεξιοτήτων στην Ευρώπη·
- β) το πρόγραμμα πλαίσιο και το πρόγραμμα έρευνας και εκπαίδευσης της Ευρατόμ αναπτύσσουν κοινές ερευνητικές δράσεις με επίκεντρο οριζόντιες πτυχές της ασφαλούς και αξιόπιστης χρήσης εφαρμογών ιοντίζουσας ακτινοβολίας πλην ηλεκτροπαραγωγής σε τομείς όπως η ιατρική, η βιομηχανία, η γεωργία, το διάστημα, η κλιματική αλλαγή, η ασφάλεια και η ετοιμότητα αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, καθώς και η συμβολή στην πυρηνική επιστήμη.]⁴⁵

16. Οι συνέργειες με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα ωφελήσουν την έρευνα στον μη στρατιωτικό τομέα και στον τομέα της άμυνας, αν και οι δραστηριότητες που διεξάγονται βάσει του προγράμματος πλαισίου πλην όσων καλύπτονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας επικεντρώνονται αποκλειστικά στις εφαρμογές μη στρατιωτικού χαρακτήρα. Θα αποκλείονται περιττές επαναλήψεις.

⁴⁵ Με την επιφύλαξη της έκβασης των διαπραγματεύσεων για την αντίστοιχη νομική πράξη.